

Inhoud

Inleiding	2
Meldingen van discriminatie.....	4
De aard van discriminatie	5
Discriminatiegrond.....	6
Maatschappelijk terrein.....	9
Herkomst van de melders.....	12
Werkwijze en beoordeling van de meldingen.....	13
Geografische spreiding van meldingen	14

Inleiding

RADAR is het bureau vóór gelijke behandeling en tegen discriminatie werkzaam in de regio's Midden- en West-Brabant, Zuid-Holland-Zuid, Rotterdam-Rijnmond en delen van Brabant-Noord.¹ RADAR bevordert gelijke behandeling en streeft naar een samenleving zonder uitsluiting die iedereen gelijke kansen biedt. RADAR verhindert en verhelpt gevallen en gevoelens van discriminatie, zoekt samenwerking en deelt kennis. Deskundigheid, betrokkenheid, betrouwbaarheid en onpartijdigheid zijn daarbij kernwaarden.

Bij RADAR kunnen mensen terecht die in aanraking zijn gekomen met discriminatie of hiervan getuige zijn geweest. De meest voorkomende vormen zijn discriminatie op grond van huidskleur/afkomst, geslacht, seksuele gerichtheid, geloofs-/levensovertuiging, leeftijd en handicap/chronische ziekte.

Naast advies en ondersteuning bij klachten en meldingen van discriminatie, registreert RADAR de klachten en bekijkt deze op ontwikkelingen die onder meer van belang kunnen zijn voor een gemeentebestuur en andere professionals die werken aan het voorkomen en bestrijden van discriminatie. RADAR verzorgt ook voorlichtingen en trainingen aan scholen, bedrijven en overheden.

RADAR werkt vanuit vestigingen in Breda, Rotterdam, 's-Hertogenbosch en Tilburg.² Discriminatie-ervaringen kunnen zowel in een persoonlijk gesprek met een klachtbehandelaar, als telefonisch, per email of rechtstreeks via de website worden gemeld. Ook kan via deze wegen informatie over het voorkomen en bestrijden van discriminatie worden ingewonnen.³

RADAR nieuw in Brabant-Noord

Sinds 1 april 2011 is RADAR ook actief in de regio Brabant-Noord. Vanaf 1 april konden inwoners van die regio een beroep doen op RADAR. RADAR treedt daarmee in de voetsporen van de antidiscriminatievoorziening Basta!, dat vanwege financiële overwegingen genoodzaakt was per 1 januari 2011 te stoppen. In de periode van 1 januari tot 1 april 2011 konden inwoners met discriminatiemeldingen bij de gemeente 's-Hertogenbosch terecht. Vanaf 1 april heeft RADAR lopende zaken overgenomen en met voorrang opgepakt. In 2011 hebben, naast de gemeente 's-Hertogenbosch, ook de gemeenten Bernheze, Boxtel, Haaren, Heusden, Maasdonk, Oss, Schijndel, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Veghel en Vught zich aangesloten bij RADAR.

¹ Sinds 1 april 2011 is RADAR werkzaam voor de bewoners van 's-Hertogenbosch en andere gemeenten in Brabant-Noord.

² In 2011 werd de vestiging in Dordrecht gesloten - RADAR blijft wel werkzaam voor deze regio. De vestiging in 's-Hertogenbosch werd in 2011 geopend.

³ Op www.radar.nl is meer informatie te vinden. De RADAR-vestigingen zijn bereikbaar via een lokaal telefoonnummer of via het centrale nummer 0900-2 354 354. E-mails kunnen worden verstuurd naar info@radar.nl. Meldingen kunnen ook rechtstreeks via de website worden gedaan.

Deze feitenkaart geeft een overzicht van de klachten en meldingen van discriminatie die gedurende 2011 vanuit Brabant-Noord binnenkwamen. De nadruk ligt op de aantallen. Het is van belang te onderstrepen dat discriminatie bij uitstek een onderwerp is waarbij het aantal meldingen niet alles zegt omdat niet alle ervaren voorvallen worden gemeld (onderrapportage). Daarbij is 2011 in meerdere opzichten een uitzonderlijk jaar voor de regio Brabant-Noord. In de eerste plaats was er in de eerste drie maanden geen antidiscriminatievoorziening, in de tweede plaats moet RADAR, als nieuwe organisatie, nog naamsbekendheid onder burgers en organisaties opbouwen. Onder reguliere omstandigheden waren er waarschijnlijk meer meldingen binnengekomen. De feitenkaart van 2011 moet in dat licht worden gelezen - de cijfers vertellen wel iets, maar zeker niet het hele verhaal.

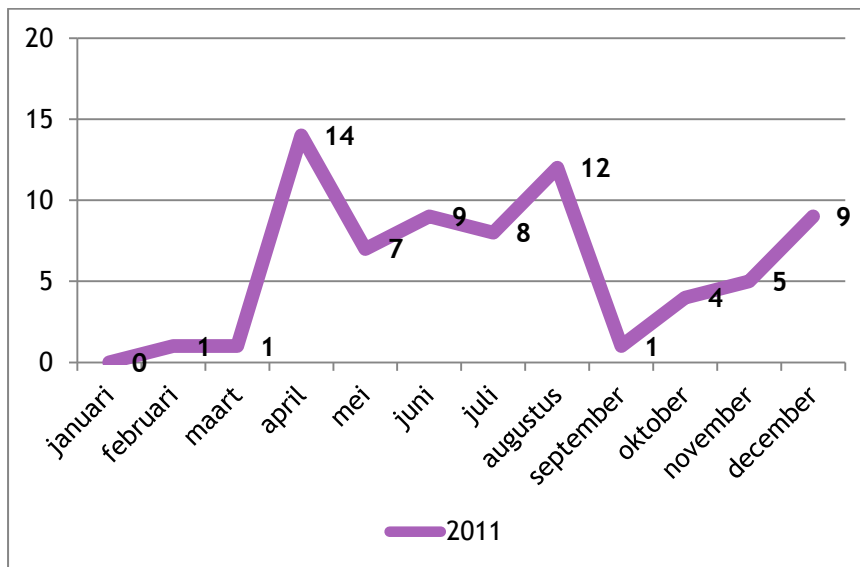
De feitenkaart geeft een overzicht van onder andere het aantal meldingen per maatschappelijk terrein, discriminatiegrond en de aard van discriminatie. Daar wordt steeds een korte toelichting bijgegeven. Abstracte cijfers zeggen niet veel over de inhoud en de impact van de meldingen. Om daar een idee van te krijgen worden in tekstwolken casussen weergegeven. Dit zijn korte voorbeelden van meldingen uit 2011. Gezien de beperkte werkduur van RADAR in de regio Brabant-Noord kunnen wij in deze feitenkaart nog geen uitspraken doen over structurele of meerjarige trends en ontwikkelingen.

Meldingen van discriminatie

Discriminatie betekent letterlijk ‘onderscheid maken’. Niet ieder onderscheid staat echter gelijk aan discriminatie. De wet bepaalt welk onderscheid geoorloofd is. Wettelijk gezien wordt alleen onderscheid op de volgende gronden gerekend tot mogelijk ongeoorloofd onderscheid: herkomst, nationaliteit, godsdienst, geslacht, seksuele gerichtheid, leeftijd, handicap of chronische ziekte, levensovertuiging, politieke overtuiging, burgerlijke staat, arbeidsduur en soort contract.

In 2011 ontving RADAR vanuit Brabant-Noord 71 klachten en/of meldingen over discriminatie. In figuur 1 is te zien hoeveel meldingen er per maand binnenkwamen.

Figuur 1. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 per maand⁴

⁴ In de eerste drie maanden was er geen antidiscriminatievoorziening. Dat verklaart het geringe aantal meldingen in deze periode (inwoners konden met hun meldingen tijdelijk terecht bij de gemeente 's-Hertogenbosch, die deze meldingen later aan RADAR overdroeg).

De aard van discriminatie

Tabel 1. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 naar aard

Aard van discriminatie	2011	
	Aantal	%
Omstreden behandeling	46	65%
Weigering goed/dienst	29	
Toepassing regels	16	
Overig	1	
Vijandige bejegening	18	25%
Demonstratie	0	
Belediging	16	
Bekladding/pamfletten	2	
Overig	0	
Geweld	2	3%
Bedreiging	1	1%
Overig	4	6%
Totaal	71	100%

Met de aard van discriminatie bedoelen we de manier waarop discriminatie zich uit. Ongeveer tweederde van de meldingen gaat in 2011 over ‘**omstreden behandeling**’ (46). We spreken van omstreden behandeling wanneer mensen de toegang wordt geweigerd tot een ‘dienst of goed’ (denk aan een sportclub, horecagelegenheid, maar ook aan werk of het afsluiten van een verzekering) omdat zij tot een bepaalde groep behoren (of daartoe gerekend worden). Bijvoorbeeld omdat zij allochtoon zijn, een beperking hebben of ‘te oud’ zijn.

Ook als een gebouw niet toegankelijk is voor mensen die slecht ter been zijn of in een rolstoel zitten, is er sprake van omstreden behandeling. Daarvan is ook sprake wanneer algemene regels, direct of indirect, nadelig uitpakken voor een bepaalde groep. Bijvoorbeeld wanneer hoofddoeken niet zijn toegestaan, waardoor moslima’s worden getroffen en uitgesloten.

“Vanwege een chronische ziekte zit ik in een rolstoel. Afgelopen weekend ging ik met een groep vrienden naar een café. Daar mocht ik van de portier niet met mijn rolstoel naar binnen. Het zou een regel van de brandweer zijn met betrekking tot de veiligheid. Ik heb geïnformeerd bij de brandweer maar die wisten niets van dit café af. Ik voelde me er behoorlijk door gediscrimineerd.”

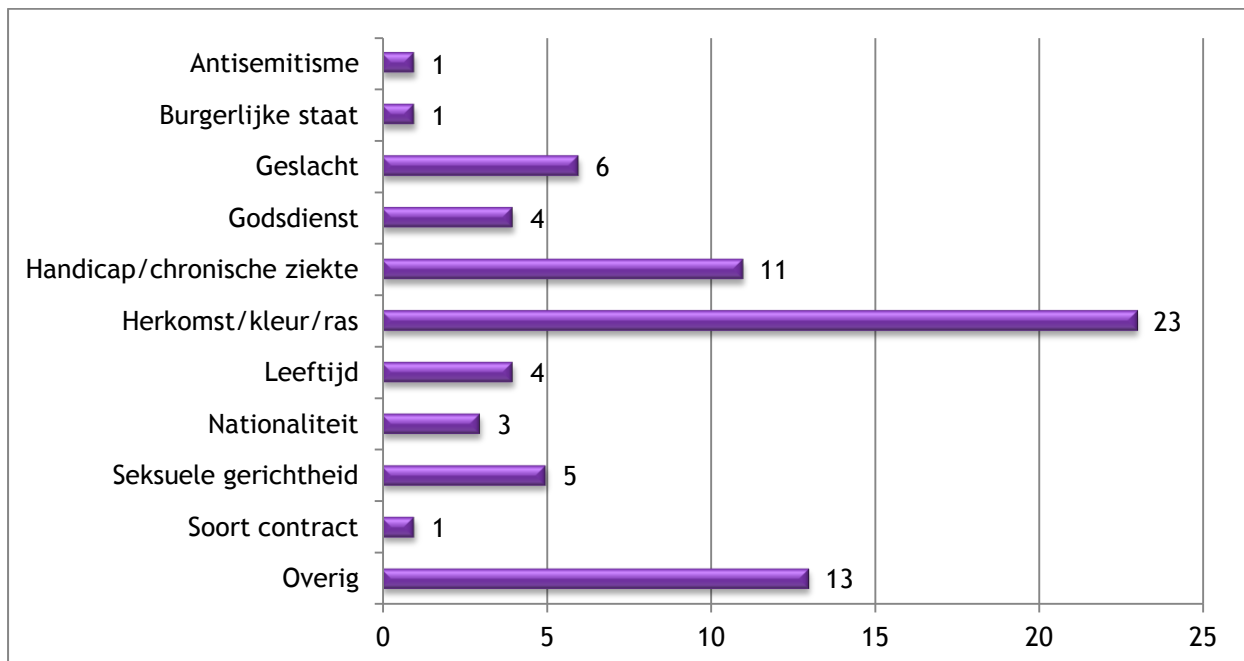
Achttien meldingen gaan over ‘**vijandige bejegening**’. Veruit de meeste meldingen (16) hebben betrekking op discriminatoire belediging, waaronder beledigende, denigrerende en/of stigmatiserende uitspraken en scheldpartijen, bijvoorbeeld op het werk of op straat. Ook pesten valt onder deze categorie. Twee meldingen gaan over discriminerende graffiti. In het eerste geval gaat het om een bekladding van een voormalige Joodse synagoge. In het tweede geval gaat het om een bekladding van een lift in een flatgebouw. De bekladding bestaat uit beledigende teksten die verwijzen naar een homoseksuele bewoner.

“Mijn zoon is lichtgetint. Onze achterbuurman is erg racistisch; hij scheldt mijn zoontje uit en zegt dat hij ‘naar zijn eigen land moet oprotten’ en ‘ik maak je nog een keer af’. De kinderen van de buurman doen daar ook aan mee.”

Meldingen van fysiek letsel of ernstige dreiging daartoe, zijn geregistreerd als ‘**geweld**’ of ‘**bedreiging**’. Het gaat hierbij om een beperkt aantal incidenten (2 resp. 1). De gemelde geweldsincidenten spelen zich op straat af. Het gaat om een Marokkaans meisje dat is bespuugd en om een mishandeling. Tot de restcategorie ‘**overig**’ zijn vier meldingen gerekend. Hieronder vallen meldingen over roddels, negeren of buitensluiten. Ook meldingen waarbij de ‘aard’ van de discriminatie-ervaring onduidelijk of onbekend is gebleven, worden in deze categorie geregistreerd.

Discriminatiegrond

Figuur 2. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 naar *discriminatiegrond*⁵

In 2011 gaat ongeveer een derde van de meldingen over discriminatie op grond van **herkomst, kleur en ras**, ook wel ‘etnische discriminatie’ genoemd (23). De meldingen gaan over diverse maatschappelijke terreinen, de meeste meldingen betreffen de arbeidsmarkt (7). Verder zijn er meldingen over vermeend discriminatoir optreden door buurtgenoten (4), overheidsinstanties (3) en discriminatie-ervaringen in de sport (2). De melders van etnische discriminatie zijn overwegend allochtoon, hoewel etnische discriminatie ook door autochtone Nederlanders kan worden gemeld. In Brabant-Noord is dat bij twee meldingen het geval. In beide gevallen waren de melders getuige

⁵ Het totale aantal in deze grafiek kan afwijken van het totaal aantal meldingen. Eén melding kan over discriminatie op meerdere gronden gaan en dat verklaart het verschil.

van etnische discriminatie van een bekende of familielid van allochtone herkomst. Later in deze feitenkaart wordt meer informatie gegeven over de herkomst van de melders.

“Ik heb een conflict met mijn leidinggevende. Toen een afspraak steeds werd uitgesteld en ik hem vroeg wanneer die plaats zou vinden, zei hij: ‘Je bent niet in Rusland vriend’. Het kwam erg provocerend over. Bovendien vind ik dat mijn afkomst er op geen enkele manier mee te maken heeft.”

Elf meldingen gaan over discriminatie op grond van **handicap en/of chronische ziekte**. Daarvan speelt zeven maal een lichamelijke beperking een rol. Drie van deze melders geven aan dat zij vanwege hun rolstoel ergens niet naar binnen mochten, eenmaal is dat vanwege het gebruik van een ‘segway’. Eén melding betreft discriminatie op grond van een verstandelijke beperking. De melder sport samen met haar zus, die een verstandelijke beperking heeft. Zij wordt door medesporters erg onvriendelijk bejegend en is laatst verzocht niet meer te komen omdat zij de spelregels zo slecht beheerst. In de overige gevallen speelt een combinatie van beperkingen en/of chronische ziektes een rol of bleef de beperking/chronische ziekte onbekend.

“Voor mijn opleiding ben ik op zoek naar een stageplaats. Ik ben op gesprek uitgenodigd bij een kinderdagverblijf. Toen ik antwoordde met: ‘Ik zal er zijn en neem een tolk mee, want ik ben doof’, kreeg ik te horen dat ik niet hoefde te komen. Eerder hadden zij al problemen gehad met een dove stagiaire. Ik kreeg niet eens de kans om nog iets uit te leggen.”

Over discriminatie op grond van **geslacht** komen zes meldingen binnen vanuit Brabant-Noord. In de helft van de meldingen gaat het om ongelijke behandeling van mannen, in de andere helft betreft het vrouwen. Discriminatie van mannen is bijvoorbeeld ervaren door een melder die de toegang geweigerd werd tot een vrouwenfeest. Een andere melder voelt zich gediscrimineerd door een vacature waarin specifiek naar een ‘verkoopster’ wordt gezocht. De meldingen van vrouwen hebben te maken met (seksuele) intimidatie op de werkvloer door mannelijke collega’s en leidinggevenden.

Vijf meldingen gaan over discriminatie op grond van **seksuele gerichtheid**, ook wel ‘homodiscriminatie’ genoemd. Twee van deze meldingen gaan over pesten in de buurt (woon omgeving) waarbij bekladdingen worden aangebracht en vernielingen worden aangericht, ook wordt er met bierflesjes en stenen gegooid. Eenmaal moet een lesbisch stel het in de buurt ontgelden. De andere discriminatie-ervaringen spelen zich af in de horeca, op de werkvloer of in de trein. Het gaat om vijandige bejegening, maar ook om het niet toegelaten worden (tot een café).

“Sinds een paar maanden worden mijn vriendin en ik getreiterd door een redelijk grote groep (volgens mij Marokkaanse) jongens bij ons in de buurt. Het begon met schelden, maar ze gooien nu ook met stenen en bierflesjes en gedragen zich behoorlijk intimiderend wanneer wij in het park de hond uitlaten. Ik wil hen niet discrimineren op hun afkomst en zou graag willen dat zij ons ook niet lastigvallen omdat wij lesbisch zijn.”

Over **leeftijds**discriminatie komen in 2011 vier meldingen binnen. Eén melding gaat over een kredietbedrijf; de melder kwam erachter dat zijn creditcard geblokkeerd was en kreeg te horen dat dit bij alle 65 plussers gebeurt. Na ondertekening van een aantal extra voorwaarden kan de creditcard weer worden geactiveerd. De andere meldingen gaan over de arbeidsmarkt. Het betreft tweemaal een vacature waarbij wordt aangegeven dat het bedrijf op zoek is naar kandidaten in een bepaalde leeftijdscategorie. Voor leeftijdsdiscriminatie die zich buiten het terrein van arbeid, beroep of beroepsonderwijs afspeelt, is er overigens geen wettelijke bescherming. Op de website van RADAR is een factsheet te vinden met meer informatie over leeftijd en discriminatie (www.radar.nl/read/publicaties).

Nog eens vier meldingen gaan over discriminatie op grond van **godsdienst**. Deze vier meldingen gaan over discriminatie van vrouwen met een hoofddoek en hebben betrekking op het islamitische geloof. Drie maal gaat het om incidenten die zich op straat afspelen: de vrouwen melden regelmatig uitgescholden te worden en een maal is sprake van een bespugen. De vierde melding betreft de arbeidsmarkt: een contract wordt niet verlengd vanwege de hoofddoek van de vrouw.

“Ik werk bij een schoonmaakbedrijf dat mij verhuurt aan andere bedrijven. Een van die bedrijven liet weten het contract niet te verlengen vanwege mijn hoofddoek.” (Nadat de werkgever van de vrouw een aantal gesprekken heeft gevoerd met het bedrijf, stapt het bedrijf over zijn bezwaren heen en wordt het contract alsnog verlengd.)

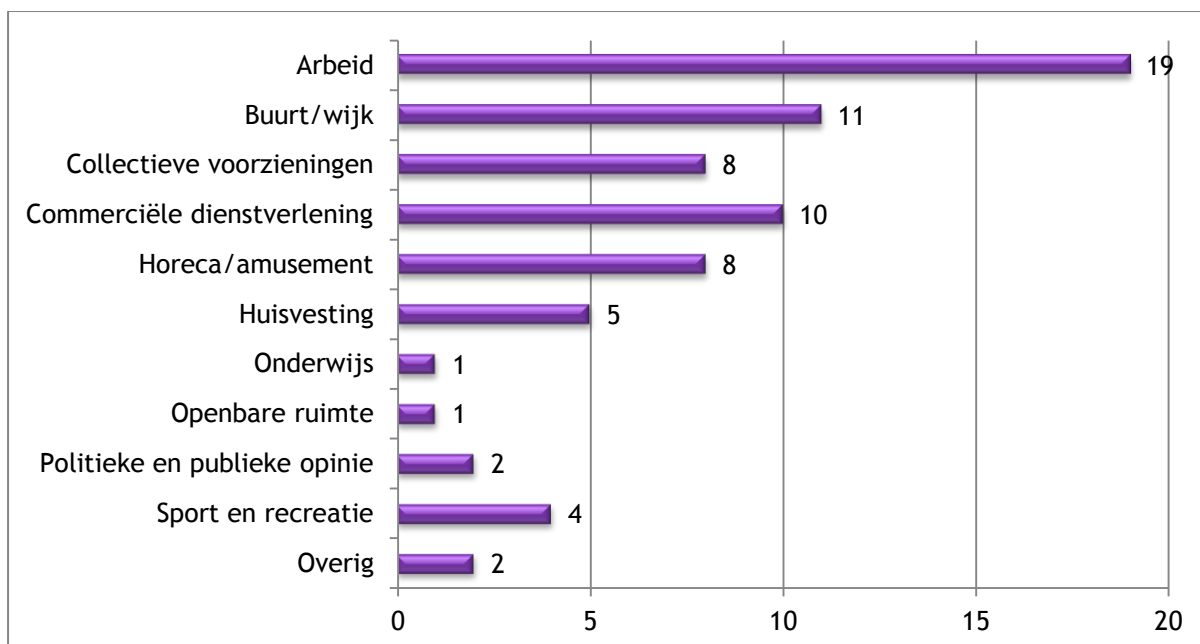
Verder zijn er drie meldingen over discriminatie op grond van **nationaliteit** en is er zowel één melding over **antisemitisme** en als over discriminatie op grond van **burgerlijke staat** en **soort arbeidscontract**. De melding over antisemitisme betreft de bekladding van de voormalige Joodse synagoge in Oss. De melding over discriminatie op grond van soort contract betreft een uitzendkracht die andere kleding moet dragen dan personeel met een vaste aanstelling.

De relatief grote categorie ‘overig’ (13 meldingen) betreft meldingen die over ‘oneerlijke’ behandeling gaan op gronden die wettelijk niet als discriminatie worden gezien. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die zich anders behandeld voelen vanwege hun uiterlijk (ook tatoeages en piercings), woonplaats of hun sociale positie (bijvoorbeeld vanwege het verkeren in een bijstands- of andere uitkering, werkloosheid of opleidingsniveau). Er zijn ook meldingen van mensen die zich gediscrimineerd voelen omdat zij een hond hebben, een huurhuis (en geen koophuis), omdat zij geen kinderen hebben of omdat zij geen oorspronkelijke bewoner van het dorp zijn. In deze restcategorie worden ook de meldingen opgenomen waarvan de discriminatiegrond onbekend of onduidelijk blijft.

“Laatst mocht ik [man] een café niet in vanwege mijn oorbellen. Is dit discriminatie? Mag een café zulke regels hanteren?”

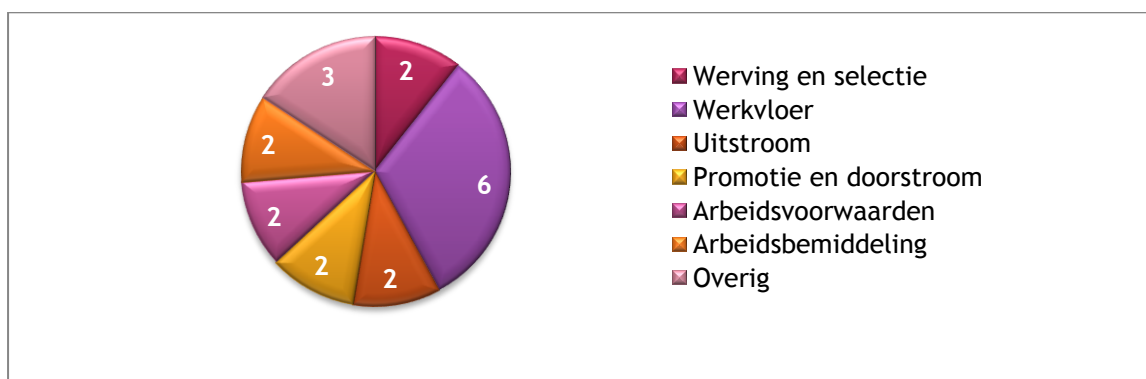
Maatschappelijk terrein

Figuur 3. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 naar *maatschappelijk terrein*

Met 19 meldingen is de **arbeidsmarkt** het maatschappelijk terrein waarover de meeste meldingen werden ontvangen. Ook in de andere RADAR-regio's hebben de meeste meldingen betrekking op de arbeidsmarkt. Dit beeld tekent zich al jaren af en past ook in het landelijke beeld. De meldingen in Brabant-Noord gaan met name over discriminatie-ervaringen op de werkvloer. Daarnaast zijn er meldingen over de werving- en selectieprocedure en arbeidsbemiddeling, over ontslag (uitstroom) en de arbeidsvoorwaarden. Iets minder dan de helft van de meldingen gaat over discriminatie op grond van etniciteit (7). Telkens drie meldingen gaan over discriminatie op grond van leeftijd, handicap en geslacht. Op de website www.wervingenselectiegids.nl is te lezen welke eisen aan sollicitanten mogen worden gesteld en onder welke criteria het is toegestaan om bijvoorbeeld op zoek te gaan naar sollicitanten in een bepaalde leeftijdsgroep of van een bepaald geslacht.

Figuur 4. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 over de *arbeidsmarkt*

“Ik ben 57 jaar en mijn werkgever vindt mij oud. Ik krijg steeds minder uren toebedeeld, terwijl er wel werknemers worden aangenomen (er is dus voldoende werk). Toen ik er naar vroeg, kreeg ik te horen dat men het personeelsbestand wil verjongen - niet in de laatste plaats vanwege de kosten. Ik voel mij gediscrimineerd op grond van mijn leeftijd.”

Over discriminatie-ervaringen die zich in de **buurt of wijk** afspelen krijgt RADAR in 2011 elf meldingen. Dit zijn zaken waarbij veelal sprake is van pesten of beledigende/discriminerende opmerkingen tussen buurtgenoten. Vaak gaat het om burenruzies. Bij sommige zaken is ook sprake van vernieling, bekladding of intimidatie. Eenmaal is melding gedaan van geweld. Vier melders voelen zich gediscrimineerd op grond van hun etniciteit. Voor drie melders is het islamitische geloof (het dragen van een hoofddoek) de aanleiding. Daarnaast wordt twee maal melding gedaan van discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en is eenmaal sprake van antisemitisme. Een melder voelt zich buitengesloten en vijandig bejegend omdat zij niet in het dorp geboren is.

In totaal komen tien meldingen binnen over zakelijke dienstverleners, waaronder banken, verzekeringsmaatschappijen, winkels en vervoersmaatschappijen (**commerciële dienstverlening**). Vier meldingen gaan over discriminatie op grond van handicap en/of chronische ziekte. Daarnaast zijn er meldingen over discriminatie op grond van etniciteit, leeftijd, nationaliteit en overige (niet-wettelijke) gronden.

“Een werknemer van mij woont en werkt in Nederland en wil graag een bankrekening openen. Dat blijkt alleen niet te kunnen. Van de bank kreeg ik te horen dat zij geen rekening openen voor mensen met de Poolse nationaliteit.”

Vanuit Brabant-Noord krijgt RADAR in 2011 acht meldingen binnen over discriminatie door **collectieve voorzieningen**. Dit zijn voorzieningen die van ‘overheidszijde zijn geregeld’. De meeste meldingen hebben betrekking op (een voorziening van) een gemeente (6). Daarnaast zijn er meldingen over de landelijke overheid. Drie melders voelen zich gediscrimineerd op grond van hun etniciteit en één melder op grond van zijn burgerlijke staat. De andere meldingen betreffen discriminatie op overige (niet-wettelijke) gronden. Deze melders voelen zich ongelijk behandeld als bezitter van een hond of een huurhuis.

Horecagelegenheden in de regio Brabant-Noord leveren in 2011 acht meldingen van discriminatie op. De meeste meldingen gaan over het ontzeggen van de toegang tot een café of restaurant. Eén melding betreft vijandige bejegening: de melder voelt zich in het café waar hij regelmatig komt gediscrimineerd door opmerkingen van andere gasten. Twee melders mochten een café niet in vanwege hun rolstoel (en de veiligheidsproblemen die dit op zou leveren). Eén melder werd de toegang tot een café ontzegd vanwege zijn homoseksualiteit. Een andere melder laat weten dat een vriend met de Poolse nationaliteit na vertoon van zijn ID-kaart niet mee naar binnen mocht. Ook is er een melding van een groep mannen: de mannen werden geweigerd tijdens een ladies night en voelden zich gediscrimineerd vanwege hun sekse.

“Ik mocht laatst niet naar binnen bij een café. De portier zei dat de klanten ‘niet tegen mijn verschijning kunnen’. Ik hoor dit vaker bij cafés zonder homobezoekers.”

Huisvestingsproblemen zijn voor vijf mensen aanleiding om bij RADAR melding te doen van discriminatie. De meldingen gaan over problemen rond de toewijzing van of de bemiddeling voor een woning. Ook is er een melding over het beheer van de woning. Het merendeel van de meldingen betreft etnische discriminatie.

Vier meldingen gaan over discriminatie in de **sport en recreatie**. Het gaat bijvoorbeeld om racistische uitlatingen die worden gedaan door medesporters of begeleiders. Ook een verstandelijke beperking blijkt aanleiding te kunnen vormen voor onheuse bejegening en uitsluiting. Eén melding heeft betrekking op een volkstuinvereniging.

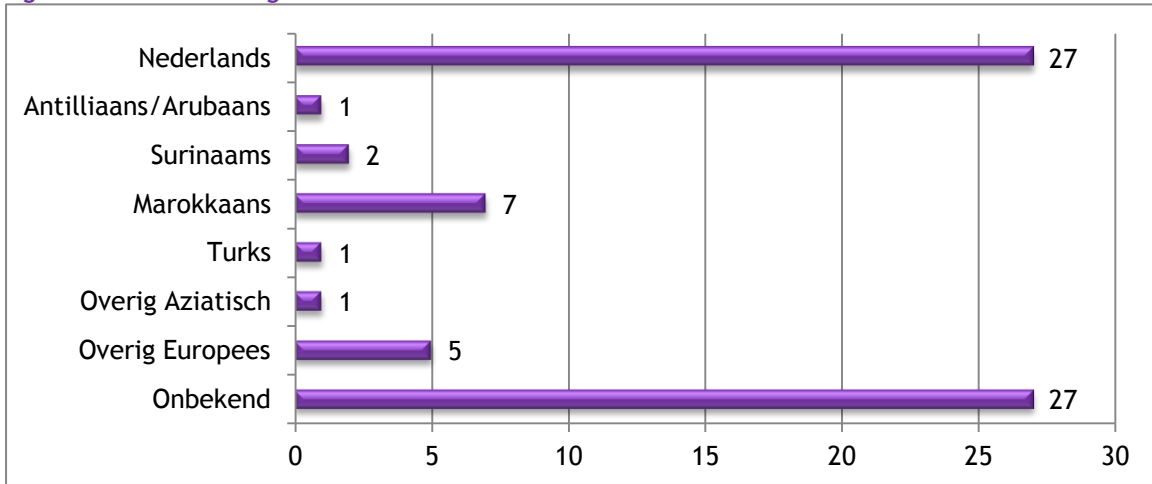
“Ik ben lid van een voetbalvereniging en doe op zaterdag mee aan wedstrijden. Zelf ben ik Marokkaans-Nederlands, in mijn team zitten meer Marokkaanse jongens, maar ook Turkse, Portugese en Nederlandse. Onze aanvoerder maakte laatst een vervelende opmerking over het aantal ‘buitenlanders’ in het team. Dat vind ik echt niet kunnen.”

Er is twee maal melding gedaan in de categorie ‘**publieke en politieke opinie**’. Hiertoe behoren meldingen van discriminerende uitingen van politici en/of opinieleiders, waaronder uitspraken die gedaan zijn in de media en in columns. Ook meldingen die aansluiten bij een actuele publieke discussie vallen in deze categorie.

Tot slot betreft één melding een discriminatie-ervaring in het **onderwijs** en één melding discriminatie in de **openbare ruimte**. Twee meldingen zijn opgenomen in de restcategorie ‘**overig**’.

Herkomst van de melders

Figuur 6. Aantal meldingen Brabant-Noord naar herkomst van de melder

Bij discriminatie wordt vaak alleen gedacht aan discriminatie op grond van etniciteit. Dat terwijl er ook andere gronden van discriminatie zijn, zoals leeftijd, geslacht en seksuele gerichtheid. Uit de cijfers van RADAR blijkt dat niet alleen etnische minderheden door discriminatie worden getroffen. Er waren in 2011 17 allochtone melders uit verschillende etnische groepen en 27 autochtone melders.⁶ Van nog eens 27 melders zijn geen herkomstgegevens bekend.

Autochtone melders hebben discriminatie op de meest uiteenlopende gronden gemeld. Acht meldingen betreffen discriminatie op overige (niet-wettelijke) gronden. Daarnaast zijn er meldingen over discriminatie op grond van handicap (5), sekse (3), seksuele gerichtheid (3), leeftijd (2), burgerlijke staat (1) en godsdienst (1). Ook melden autochtone Nederlanders twee maal etnische discriminatie en twee maal discriminatie op grond van nationaliteit. In deze vier gevallen betreft het een melding als getuige van discriminatie van een allochtone vriend of bekende.

“In de krant stond dat een jongeman een weerloze vrouw heeft geslagen. Die jongeman is mijn zoon. Ik vind het erg jammer dat er in het bericht niet staat dat deze vrouw hem meermaals heeft uitgescholden voor ‘vuile [...] zwarte’ en dat hij zelf ook gewond is geraakt. Het had het bericht een iets andere lading gegeven.”

Allochtone melders zijn afkomstig uit diverse etnische groepen. Zo zijn er meldingen van Marokkaanse-Nederlanders, Turkse-Nederlanders en Antilliaanse-Nederlanders. Ook zijn er meldingen van mensen die afkomstig zijn uit Oost-Europa. Het betreft met name melders van Poolse of Russische herkomst. Allochtone melders doen met name melding over discriminatie op

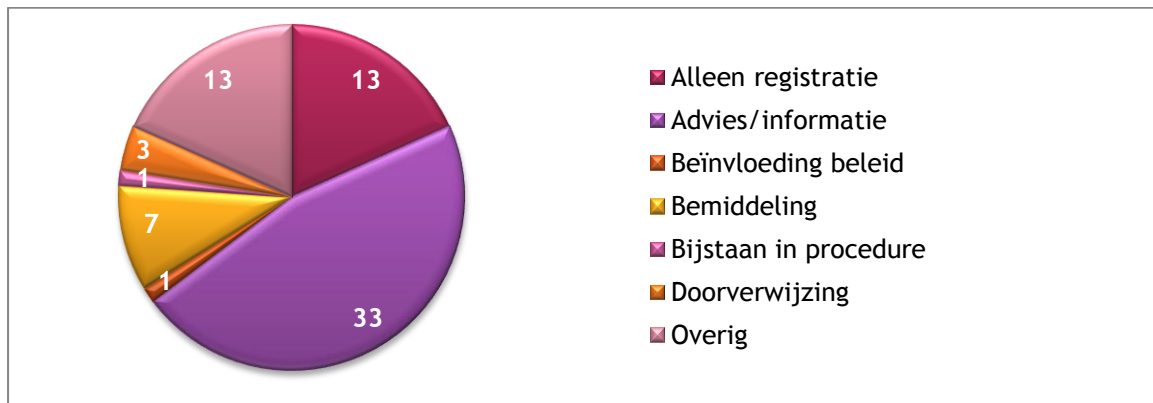
⁶ De definitie van het begrip allochtoon is volgens het CBS (Centraal Bureau voor Statistiek) ‘een persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren’. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen personen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en personen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie). RADAR maakt bij de registratie gebruik van ‘zelfdefinitie’ en registreert de etnische herkomst die de melder zelf aangeeft; er wordt niet naar het geboorteland of het geboorteland van de ouders gevraagd.

grond van etniciteit (12) of godsdienst (3). Er is één melding over discriminatie op grond van geslacht en één melding over discriminatie op overige (niet-wettelijke) gronden.

Werkwijze en beoordeling van de meldingen

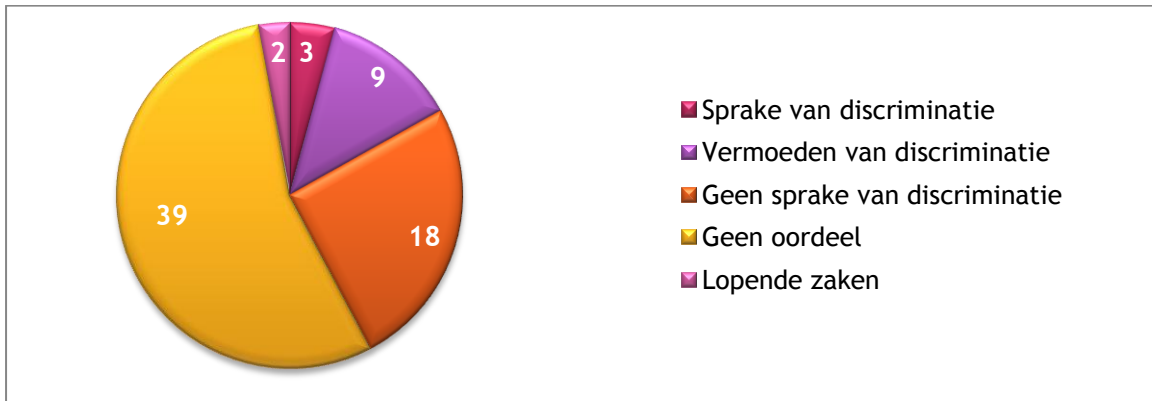
Mensen die persoonlijk discriminatie ervaren of die getuige zijn van discriminatie kunnen bij RADAR terecht voor advies, informatie en/of ondersteuning. Zij kunnen RADAR telefonisch, persoonlijk, schriftelijk, per e-mail of rechtstreeks via de website benaderen. In samenspraak wordt gekeken welke acties wenselijk en haalbaar zijn om de discriminatie-ervaring aan te kaarten. Welke stappen er genomen kunnen worden hangt sterk af van de aard van de klacht, de wensen en verwachtingen van de melder en van de juridische mogelijkheden. RADAR werkt volgens het zogeheten dialoogmodel. Dit houdt in dat RADAR vindt dat de aangeklaagde persoon of organisatie de kans moet krijgen zijn/haar visie op het gebeuren te geven. Wanneer deze dialoog niet mogelijk of wenselijk is, kunnen andere stappen worden ondernomen. Dat kan een gesprek zijn tussen de klager en de aangeklaagde, het inschakelen van een bemiddelaar, het doen van nader onderzoek, het zoeken van publicitaire of politieke aandacht of het in gang zetten van een juridische procedure. In onderstaande grafiek is af te lezen welke werkwijzen zijn toegepast in 2011 (er zijn meerdere werkwijzen per melding mogelijk, met uitzondering van de werkwijze ‘alleen registratie’).

Figuur 7. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 naar werkwijze

Een discriminatiemelding staat niet gelijk aan bewezen discriminatie. Voor de behandeling van meldingen past RADAR hoor en wederhoor toe. Bij de beoordeling maakt RADAR gebruik van het juridisch instrumentarium. Het beoordelen van discriminatiemeldingen is buitengewoon ingewikkeld. Wanneer melders geen onderzoek of inmenging wensen, onthoudt RADAR zich van een oordeel over mogelijke discriminatie (**geen oordeel**). Over **lopende zaken** kan evenmin een oordeel gegeven worden. Soms loopt een onderzoek vast omdat hoor en wederhoor geen uitsluitsel geeft. Als er geen spijkerhard bewijs van discriminatie is, maar het vermoeden van discriminatie niet is weggenomen, luidt het oordeel: **vermoeden van discriminatie**. In bepaalde gevallen brengt RADAR discriminatiezaken aan bij de rechter of andere bevoegde organen. Wanneer daar het oordeel luidt dat er **sprake is van discriminatie** is dat ook de kwalificatie in de registratie. Dat geldt ook bij voorvallen waarover jurisprudentie voorhanden is. Er is **geen sprake van discriminatie** als de benadeling gebaseerd is op 1) een grond die buiten de wettelijke discriminatieverboden valt, 2) wanneer uit nader onderzoek van RADAR blijkt dat er van discriminatie geen sprake was of 3) wanneer een bevoegd orgaan tot dit oordeel is gekomen in deze zaak.

Figuur 8. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 naar *beoordeling*

Geografische spreiding van meldingen

Voor deze feitenkaart bekijkt RADAR uitsluitend meldingen van inwoners van de regio Brabant-Noord en/of van voorvallen die in de regio plaatsvinden. De meldingen in de categorie ‘bovenregionaal’ gaan vaak over meldingen van discriminatie in de landelijke media, op het internet of door bovenregionale instanties (bijvoorbeeld de Rijksoverheid). De melders van deze discriminatie-ervaringen wonen wel in de regio Brabant-Noord. Hetzelfde geldt voor de melders van voorvallen die zich in een andere regio (‘buiten de regio’) afspelen. Bij een aantal (anonieme) meldingen is de plaats van het voorval (en soms ook de woonplaats van de melder) onbekend gebleven.

Figuur 5. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 naar *plaats voorval*

Figuur 6. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 naar *woonplaats melder*

In tabel 2 is per gemeente af te lezen hoeveel meldingen RADAR ontving van voorvallen in die gemeente of van bewoners van die gemeente over voorvallen die zij elders hebben meegemaakt (bijvoorbeeld een bewoner van de gemeente Vught meldt een discriminatie-ervaring in de gemeente 's-Hertogenbosch). In de tabel is dit aantal meldingen omgerekend naar het aantal meldingen per 10.000 inwoners, waardoor de gemeenten met elkaar vergeleken kunnen worden.

Tabel 2. Aantal meldingen Brabant-Noord 2011 per gemeente en naar aantal inwoners

Regio Brabant-Noord	Voorval in gemeente (aantal meldingen)	Voorval elders, melder en/of slachtoffer woonachtig in gemeente (aantal meldingen)	Totaal aantal meldingen	Aantal inwoners	Totaal aantal meldingen per 10.000 inwoners
Bernheze	1	1	2	29.728	0,67
Boxtel	1	1	2	30.280	0,66
Haaren	0	0	0	13.630	0
's-Hertogenbosch	27	8	35	140.786	2,49
Heusden	2	0	2	43.119	0,46
Maasdonk	0	0	0	11.254	0
Oss	12	4	16	84.201	1,90
Schijndel	3	1	4	23.044	1,74
Sint-Michielsgestel	2	1	3	28.114	1,07
Sint-Oedenrode	0	1	1	17.818	0,56
Veghel	0	0	0	37.476	0
Vught	2	3	5	25.654	1,95

Eerder in deze feitenkaart is al aan de orde gekomen dat 'discriminatiecijfers' niet alles zeggen: uit ander onderzoek weten we dat er sprake is van onderrapportage. Lang niet alle discriminatie-ervaringen worden gemeld, soms wordt discriminatie ook niet als zodanig herkend. Op basis van onderstaande cijfers kunnen we dus niet zonder meer concluderen dat discriminatie in de ene gemeente vaker voorkomt dan in de andere. Ook betekent 'nul' meldingen naar alle waarschijnlijkheid niet dat er helemaal geen discriminatie in die gemeente plaatsvindt. De aantallen zeggen mogelijk wel iets over de naamsbekendheid van RADAR. Daar waar RADAR onder een groter publiek bekend is, zullen meer melders het meldpunt weten te vinden. RADAR is in de gemeenten in Brabant-Noord nog maar zeer recent werkzaam en zal dus nog naamsbekendheid moeten opbouwen. Bovendien was er in de eerste drie maanden van 2011 helemaal geen antidiscriminatievoorziening aanwezig. Verder kan het niveau van dienstverlening per gemeente verschillen, waardoor RADAR in de ene gemeente beter zichtbaar is dan in de andere. Tenslotte zij aangetekend dat de meldingen bij RADAR slechts één van de indicatoren zijn en dat het beeld completer wordt als die worden aangevuld met andere gegevens, zoals die van de politie. In die zin is vermeldenswaard dat RADAR de politie Brabant-Noord heeft voorgesteld een gemeenschappelijke presentatie van de discriminatiecijfers voor te bereiden.